

ლადო პაპავა:

რკინიგზის გაყიდვის უფლება

ხელისუფლებას ამერიკამ არ მისცა

გაზეთი “ახალი თაობა” – 28 მაისი, № 125, 2012.

ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ლადო პაპავა ფიქრობს, რომ ბიძინა ივანიშვილმა კუთხეში მოიმწყვდია სააკაშვილი და მას თავის ჭკუაზე ატრიალებს. ლადო პაპავას თქმით, ივანიშვილი დღეს შეტევაზე გადასული და ნაციონალებს სააკაშვილის მეთაურობით უხდებათ დაცვაში ყოფნა.

რა ეშლება შს მინისტრ ვანო მერაბიშვილს და რეალურად, რა მიზეზით გადაიდო „საქართველოს რკინიგზის“ 25%-ის გასხვისება და ვის სურს „თელასის“ ყიდვა? – ამ საკითხების ირგვლივ გთავაზობთ ინტერვიუს პროფესორ ლადო პაპავასთან.

– ბატონო ლადო, რას იტყვით შექმნილ პოლიტიკურ ფონზე და რა მდგომარეობაშია ხელისუფლება „ქართული ოცნების“ მხრიდან საარჩევნო კამპანიის დაწყების დროისთვის?

– ქვეყანაში გარკვეული კონტურები უკვე იკვეთება. იკვეთება თუნდაც ის, რომ მომავალ არჩევნებში სულ ცოტა 4-5 საარჩევნო სუბიექტი იქნება. მაგრამ ამ სუბიექტებიდან რეალური ძალა სამ სუბიექტს ექნება. რა თქმა უნდა, ხელისუფლება ადმინისტრაციულ რესურსს გამოიყენებს და ამიტომ ნაციონალური მოძრაობა ანგარიშგასაწვევი ძალა იქნება – არა იმდენად იმიტომ, რომ ხალხს უყვარს, არამედ უფრო იმიტომ რომ ადმინისტრაციული რესურსი მის მხარესაა. სერიოზული ძალა, რომელიც ხალხში დიდ სიმპათიას იმსახურებს, ეს არის „ქართული ოცნება“, რომელიც ყალიბდება პროდასავლურ-პროქართულ პოლიტიკურ გაერთიანებად, რადგან აქ ასეთი ძალებია თავმოყრილი. იკვეთება მესამე სუბიექტი, რომელიც ასევე გაერთიანდება. ეს იქნება ქ-ნ ნინო ბურჯანაძის გარშემო, რომელიც უფრო აღქმული იქნება, როგორც პრორუსული. ალბათ არავისთან არ გაერთიანდება შალვა ნათელაშვილი, თუმცა ამ ეტაპზე ძალიან საეჭვოა, რომ

ლეიბორისტულმა პარტიამ ბარიერი გადალახოს: ლეიბორისტებს სერიოზული შეცდომები აქვთ დაშვებული... ხოლო რაც შეეხება „ქრისტიან-დემოკრატებს“, არ არის გამორიცხული, რომ მათაც შექმნან ბლოკი მემარჯვენეებთან და „ეროვნულ-დემოკრატებთან“ ერთად. დღევანდელ ვითარებაში „ქრისტიან-დემოკრატები“ ჯერ კიდევ რჩებიან ანგარიშგასაწევ ძალად, თუმცა, სავარაუდოდ, მათი პოპულარობა ხალხში თანდათანობით დაქვეითდება. თქმული არ ნიშნავს, რომ სხვა პარტიები არ მიიღებენ არჩევნებში მონაწილეობას. თუმცა, დიდი ალბათობით, ერთ პროცენტზე მეტს ვერ მიიღებენ. აი, ამ ვითარებაში იმყოფება დღეს ქვეყანა. გარდა ამისა, მნიშვნელოვანია ერთი მომენტიც, რომელიც მოითხოვს შეფასებას: როგორ ეთმაშება “კატა-თაგვობანას” ბიძინა ივანიშვილი მთელ ნაციონალურ მოძრაობას.

– ბიძინა ივანიშვილის მიერ სააკაშვილის სახელზე გაკეთებული ღია განცხადების შემდეგ ექსპერტების ნაწილი ფიქრობს, რომ დღეს თამაშის წესებს უკვე ბიძინა ივანიშვილი კარნახობს პრეზიდენტს. ასეა?

– ბიძინა ივანიშვილი მართლაც საკმაოდ სერიოზული პოლიტიკური მოთამაშე აღმოჩნდა; იმაზე უფრო სერიოზული, ვიდრე ეს ან ნაციონალურ მოძრაობას წარმოედგინა, ან მთლიანად ქართულ საზოგადოებას. ივანიშვილს ხალხი არ იცნობდა. იცნობდა მის ქველმოქმედებას, რომელიც დიდად გაპიარებული არ იყო. ამ რამდენიმე თვეში ივანიშვილმა იმდენი საინტერესო ნაბიჯი გადადგა, ხანდახან ურთიერთგამომრიცხავიც, რომელიც ერთი შეხედვით, თითქოს არ უნდა გადაედგა, მაგრამ დღევანდელი გადასახედიდან მტკიცდება, რომ ის პრაქტიკულად “კატა-თაგვობანას” ეთამაშება სააკაშვილს. და ერთი საინტერესო რამ, რაც ახალია თვისობრივად ქართულ პოლიტიკაში – ზნეობრიობა პოლიტიკაში. პრაქტიკულად 1989 წლიდან დაწყებული პოლიტიკაში მკვიდრდებოდა უზნეობა. მიუხედავად იმისა, რომ დამოუკიდებლობის მოპოვება იყო ძალიან მაღალი ზნეობრივი აქტი, იქაც გამოიკვეთა უზნეობის კომპონენტები ქართულ პოლიტიკაში. უზნეობა იყო დამახასიათებელი შევარდნაძის ხელისუფლებისთვისაც, დამახასიათებელია სააკაშვილის მმართველობისთვისაც. წარმოიდგინეთ, მოდის პოლიტიკაში კაცი, რომელიც იძახის, რომ ყველანაირი გზით არ მინდა ხელისუფლებაში მოვიდე. მე მინდა მოვიდე ზნეობრივი გზით. შეურაცხყოფაა საქართველოსი ის, რაც გაუკეთეს კონსტიტუციას, სადაც ჩაწერეს, რომ თურმე ქვეყნის მმართველი შეიძლება იყოს ადამიანი, რომელიც არ არის საქართველოს

მოქალაქე. მარტივი კითხვები ისმის, თუ საქართველოს პირველი პირი არ არის საქართველოს მოქალაქე და უღალატა საქართველოს, თუ მოქალაქე არ არის, რას ნიშნავს ღალატი? ვთქვათ უღალატა იმ ქვეყანას, რომლის მოქალაქეც არის, მაშინ იმ ქვეყნის სასამართლოს უნდა გადავცეთ ჩვენი ქვეყნის პირველი პირი? წარმოიდგინეთ, რა კურიოზული ჩანაწერია. ანდა, რატომ ევროკავშირის მოქალაქე და არა ამერიკის ან ისრაელის? ასე რომ, ეს კონსტიტუციური ცვლილება საქართველოს შეურაცხყოფაა. ვფიქრობ, უაზრობაა მათთან დისკუსიაში შესვლა, ვინც ცდილობს, ეს საკონსტიტუციო ცვლილება გაამართლოს. თუ ადამიანი ვერ ხვდება, რომ შეურაცხყოფა მიაყენა სრულიად საქართველოს, მასთან დისკუსიაში არ უნდა შეხვიდე. ეს ამორალური პიროვნებაა, ან იმდენად გაბრიყვებულია, რომ ვერ ხვდება, რა გააკეთა. ბევრისთვის მოულოდნელი იყო ივანიშვილის ეს ბოლო გადაწყვეტილება, რომ ამორალური გზით მას არ უნდა პოლიტიკაში მოსვლა. ამ თვალსაზრისით, მან კიდევ ერთხელ კუთხეში ჩააყენა სააკაშვილი. ივანიშვილი დღეს შეტევაზე გადასული და ნაციონალებს სააკაშვილის მეთაურობით უხდებათ დაცვაში ყოფნა. თანაც ძალიან პრიმიტიულ დაცვაში, შეცდომას შეცდომაზე უშვებენ. ასეთ ვითარებაში, რა თქმა უნდა, უპირატესობა აქვს ივანიშვილს. ბოლო ბოლო, მთავარი ის კი არ არის ივანიშვილი, როგორც საქართველოს მოქალაქე, მიიღებს თუ არა არჩევნებში მონაწილეობას. ივანიშვილი თავისი ქმედებებით აჩვენებს, რამდენად გაკოტრებულია ნაციონალური მოძრაობა.

– შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ივანიშვილი სააკაშვილს უკვე თავის ჭკუაზე ატრიალებს?

– კი, ასე გამოდის. ივანიშვილი აშკარად გამოკვეთილი “კატის” როლშია, რომელიც ნაციონალ “თაგუნიებს” ეთამაშება.

– რას იტყვით სააკაშვილის დღევანდელ მდგომარეობაზე? დაკარგა თუ არა მან სრულად დასავლეთის მხარდაჭერა?

– სააკაშვილმა თავისი თავი ყველაზე კარგად აჩვენა მახათას მთაზე. ეს არის ფოტო, რომელიც ყველაზე კარგად ახასიათს მას. კარგად აჩვენა თავისი თავი სააკაშვილმა თელავში, როდესაც სიტყვით გამოდიოდა და ლამის ტრიბუნა დაამტვრია. სამწუხაროდ, ჩვენ ქვეყანას ჰყავს პრეზიდენტი, რომელიც არაადეკვატური პიროვნებაა. თუმცა სააკაშვილი არ არის სუსტი პიროვნება. ის თავის თავს თვითონ ამარცხებს თავისი სულელური ქმედებებით. სააკაშვილს ყოველთვის მისთვის სასურველ აუდიტორიასთან

ჰქონდა გამოსვლები, მაგრამ პრისტონის უნივერსიტეტში მოხდა ის, რაც სულაც არ იყო დაგეგმილი. იქ აღმოჩნდა ქართველი ემიგრანტ გიორგი სუგუა, რომელმაც ჩვეულებრივი კითხვები დაუსვა სააკაშვილს, რომლებიც თითოეულ ჩვენგანს აღელვებს. სააკაშვილი მწყობრიდან გამოვიდა, შეურაცხყოფა მიაყენა და კითხვას პასუხი არ გასცა. რაც მთავარია, ეს დაინახეს ამერიკელებმა, თორემ ჩვენ ისედაც კარგად დავინახეთ პარლამენტში ჯონდი ბალათურიასთან სააკაშვილის ქცევა. სააკაშვილი უკვე პრაქტიკულად დევალირებული, გაუფასურებული პოლიტიკური ფიგურაა. ეს საქართველოსთვის ამ ეტაპზე სულაც არ არის კარგი. მაგრამ ამას საქართველოს მომავლისთვის პოზიტიური მნიშვნელობა აქვს, რადგან ეს რეჟიმი კოტრდება.

– ანუ საგარეო მხარდაჭერა სააკაშვილმა სრულად დაკარგა? რუსეთმაც შეიძლება გადახედოს სააკაშვილთან დამოკიდებულებას?

– ამ ეტაპზე სააკაშვილს მხარდაჭერა ჯერ კიდევ აქვს. ჩემი აზრით, პუტინისთვის ის ძალიან კარგი ვარიანტია საქართველოს ხელისუფლებაში დარჩეს. ეს პუტინს აძლევს საშუალებას კონტაქტში არ შევიდეს საქართველოს ხელისუფლებასთან და არც არავითარ დათმობაზე არ წავიდეს, რაც უნდა ის აკეთოს აფხაზეთსა და ცხინვალის რეგიონში. მხედველობაში მაქვს სამხედრო ბაზების გაძლიერება. სააკაშვილს დასავლეთის მხარდაჭერაც აქვს, მან კარგად ითამაშა ორი მიმართულებით: ერთი, ავღანეთის სამშვიდობო ოპერაციაში ქართველი ჯარისკაცები გაგზავნა, რითაც მონუსხა ნატო და მეორე, ცდილობს მაქსიმალურად გამოიყენოს ის კონფლიქტი, რომელიც არსებობს ამერიკასა და ირანს შორის თავის სასარგებლოდ. თანაც 2012 წელს ამერიკელებს ჩვენთვის არ სცალიათ იმიტომ, რომ შიგა პრობლემები აქვთ. ნუ დაგვავიწყდება, რომ სააკაშვილი პრემიერი უნდა გახდეს 2013 წლის შემოდგომაზე. მაშინ კი ამერიკას ჩვენთვის შესანიშნავადაც ეცლება. ამერიკელებისთვის დიდი მნიშვნელობა აქვს ორ ვადას ხელისუფლებაში. ეს მათთვის დაუწერელი კანონია. თუ სააკაშვილი მაინც მოახერხებს პრემიერობას, ფაქტობრივად, ამერიკა მას ზურგს შეაქცევს. ამ თვალსაზრისით შეიძლება ვიფიქროთ, რომ ახალი ფურცლის დაწერის დრო დადგა ამერიკა-რიუსეთის ურთიერთობაში.

– რადგან ბურჯანაძის ფრთა უფრო პრორუსულად აღიქმება, საპარლამენტო არჩევნებში, თქვენი აზრით, მას უფრო დიდი მხარდაჭერა ექნება რუსეთიდან, ვიდრე სააკაშვილს და ნაციონალურ მოძრაობას?

– არა, მე ასე მარტივად არ ვუყურებ ამ საქმეს. არა მგონია, მოსკოვს ჩამოყალიბებული პოზიცია ჰქონდეს, რომ ბურჯანაძე ურჩევნია სააკაშვილს. სააკაშვილის მისთვის ყველაზე კომფორტული ვარიანტია იმიტომ, რომ მის დროს განახორციელა ეკონომიკური ექსპანსია და სამხედრო თვალსაზრისით რაც უნდა, იმას აკეთებს. სააკაშვილმა მოსკოვს კომფორტული გარემო შეუქმნა, მაგრამ მოსკოვი უყურებს აგრეთვე საერთაშორისო განვითარების ტენდენციებს. მოსკოვი ვაშინგტონიდან დამოუკიდებლად ვერ ჩამოყალიბდება საქართველოს მომავალი ლიდერის შესახებ. ჩემი აზრით, არა მგონია ქ-ნი ნინო ბურჯანაძე დღეს ვაშინგტონის გემოვნებას აკმაყოფილებდეს.

– ბატონო ლადო, რას იტყვით „საქართველოს რკინიგზის“ 25%-ის ჯერ ლონდონის ბირჟაზე გამოტანის გადაწყვეტილებაზე და შემდეგ პრემიერ ნიკა გილაურის მხრიდან უკან დახევაზე? ფაქტია, გილაურმა დროებით გადადო რკინიგზის ლონდონის ბირჟაზე გამოტანა.

– ხელისუფლებას სჭირდება ფული, დავიწყოთ აქედან. ამ ხელისუფლებას ამოდრავებს არა ქვეყნის ინტერესები, არამედ ხელისუფლების შენარჩუნება. რკინიგზა არის ჩვენი სტრატეგიული ობიექტი, ეს არის ის ობიექტი, რომელიც უზრუნველყოფს საერთაშორისო ეკონომიკურ ფუნქციას – სატრანზიტო გადაზიდვებს. თანაც ცნობილია, რომ რუსეთის რკინიგზა ფლობს სომხეთის რკინიგზას და მის ბაზაზე შექმნა ახალი კომპანია „სამხრეთ კავკასიის რკინიგზა“. ფაქტია, სომხური მონაკვეთი არ ფარავს მთლიანად კავკასიის რკინიგზას. ამით რუსეთმა აჩვენა ამბიციაც, რომ სურს აკონტროლოს საქართველოს რკინიგზაც. ამ შემთხვევაში რკინიგზის გაყიდვა ნამდვილად არ არის გამართლებული, მაგრამ საქართველოს მთავრობას საქართველოს ინტერესები ამ კუთხით არც არასდროს არ ადარდებდა. ნუ დაგვავიწყდება, რომ ქართული ოქრო და სპილენძი ქართველების ხელში აღარ არის. რომ არა ამერიკელების ჩარევა, მაგისტრალური გზასადენიც რუსების „გაზპრომის“ ხელში იქნებოდა. გაიხსენეთ, პარლამენტში გამოვიდა ვანო მერაბიშვილი და თქვა: „რადგანაც ფულს სუნი არ აქვს, ამიტომ რუსულ ინვესტიციებს უნდა მივესალმოთ“. რას ჰქვია რუსულ ფულს სუნი არა აქვს, ბოდიში და ისე “იმპერიალისტურად ყარს”, ისეთი მძიმე სუნი სდის, ამის არშეგრძნობა შეუძლებელია. არ გამოვრიცხავ, რომ რკინიგზის გასხვისებაზე მთავრობას ისევ ამერიკამ აადებინა ხელი.

– ითქვა, რომ ხელისუფლებას შეეშინდა რკინიგზა ბიძინა ივანიშვილს არ ეყიდა და ამიტომ დროებით შეაჩერა აქციების გაყიდვა.

– არც ეგ არის გამორიცხული. ივანიშვილმა გამოთქვა ინტერესი, რომ „თელასი“ შეიძინოს და თუ შეიძენს, ძალიან კარგი იქნება. ენერგეტიკული და სატრანსპორტო ობიექტები უნდა იყოს საქართველოს საკუთრება და არა ჩვენი მტრის საკუთრება. შეიძლება ქვეყანა პოლიტიკურად და სამხედრო თვალსაზრისით მტერი იყოს, ხოლო ეკონომიკურად მეგობარი?!

შორენა კოწოწაშვილი